

NINA OBULJEN KORŽINEK

Razgovarao Denis Derk
denis.derk@vecernji.net

Izgradili smo europski model potpore i razvoja filma koji je hrvatskom filmu i kulturi donio velike uspjehe, ali vidimo da taj model moramo unapređivati. Ne smijemo nikada cijelu reformu **dati zasjeniti pojedinačnim nepravilnostima**

Nikakve udruge ni pojedinci nisu kompetentni da cijeli hrvatski film prozivaju za korupciju i kriminal

M

inistrice kulture Nina Obuljen Koržinek već je i prije imenovanja na ministarsku dužnost bila prozivana zbog podrške Hrvatskom audiovizualnom centru u čijem je Upravnom odboru bila kratko, ni dvije godine, od početka 2015. do jeseni 2016. godine.

Iako je HAVC legitimno dijete kulturne politike Hrvatske demokratske zajednice (osnovan je u vrijeme kad je ministar kulture bio Božo Biškupić, 2008. godine), već je više od godinu dana ta javna ustanova kojoj je donedavno na čelu bio filmski redatelj Hrvoje Hribar crvena krpica za brojne osporavatelje. Među njima su najglasniji hrvatski branitelji okupljeni u Koordinaciju braniteljskih udruga, ali i pojedini saborski zastupnici HDZ-a, poput bivšeg ministra kulture Zlatka Hasanbegovića, ali i dio hrvatskih filmšaša.

Kad je prije točno tjedan dana Državni ured za reviziju objavio negativno mišljenje o poslovanju HAVC-a u 2015. godini (negativno se mišljenje daje izuzetno rijetko, dobilo ga je, primjerice, i riječki HNK Ivana pl. Zajca i to za 2013. godinu, kad mu je intendantica bila Nada Matošević-Orešković), prvo je bez fotelje najmoćnijeg čovjeka hrvatskog filma ostao Hrvoje Hribar, a glavna meta novih napada postala je ministrica Nina Obuljen Koržinek, koja je

prije objave revizorskog izvješća imenovala i novi izbalansirani Upravni odbor HAVC-a.

Zanimljivo, izvješće revizora objavljeno je baš na festu sv. Vlahu, koju je ministrica, rodom iz Dubrovnika, provela u Gradu. Večer uoči feste bila je i na večeri od Kandelore sjedeći uz svog prethodnika Hasanbegovića koji je za kratkog ministarskog mandata najčešće posjećivao baš Dubrovnik, a negativno mišljenje revizora proslavio je uz brojne intervju portalima, televizijama i tisku.

U međuvremenu je nastavljen rat priopćenjima, što braniteljskih udruga, što udruga hrvatskih filmskih redatelja i producenata koji su zatražili i zaštitu od predsjednice Republike Kolinde Grabar- Kitarović i predsjednika Vlade Andreja Plenkovića. Tu treba reći da ni prije HAVC nije djelovao u mirnom okruženju. Tako je ravnatelj Nikša Sviličić dao ostavku nakon kratke vladavine u HAVC-u, navodno zbog osobnih razloga. Koju godinu nakon toga sa svog je položaja, već u vrijeme ravnatelja Hribara, uz dosta medijske buke, otišao cijeli Upravni odbor kojem je predsjedao sveučilišni profesor Enes Midžić. I Nina Obuljen Koržinek izabrana je u Upravni odbor HAVC-a nakon što je ostavku dala Darija Kulenović Guđan zbog optužbi za potencijalni sukob interesa.

Sada se očekuje imenovanje vršitelja dužnosti ravnatelja HAVC-a što je u nadležnosti Upravnog odbora, ali i zauzimanje stava prema ozbiljnim zamjerkama državnih revizora koje bi mogle imati posljedice za cijeli kulturni sektor. A ovog trenutka HAVC ima aktivnih čak tisuću filmskih projekata koji su u različitim faza-

ma završetka i koji ne mogu ostati u zrakopraznom prostoru.

Kako ubuduće voditi HAVC ako za svaku isplatu veću od 50.000 ili 200.000 kuna odluku mora donijeti Upravni odbor, odnosno ministar kulture?

Djelatnici Ministarstva kulture u suradnji s Upravnim odborom razmatraju različite mogućnosti. Činjenica je da se od osnutka HAVC-a ni u jednom nadzoru nije postavilo ovo pitanje te da su svi ravnatelji, svi upravni odbori i ministri postupali na isti način. Isto tako treba reći kako je ovo prvi put da je Državna revizija provela nadzor direktno nad HAVC-om te da do sada nije imala ni priliku razmotriti sve procedure. Ključno je osigurati samostalnost tijela HAVC-a u odlučivanju o financiranju filmske proizvodnje, a istovremeno pronaći modalitet financijske kontrole koju zahtijeva Državna revizija. Treba još jednom napomenuti kako se na isti način postupalo svih devet godina od 2008. godine, kada su svi otvoreni ugovori, sve obveze, postupanja, procedure, pa čak i djelatnici koji su se bavili financiranjem filma u Ministarstvu kulture prešli u Hrvatski audiovizualni centar.

Koja je uloga Hrvatskog audiovizualnog vijeća u budućem upravljanju HAVC-om?

Uloga Hrvatskog audiovizualnog vijeća precizno je definirana Zakonom. Vijeće predlaže ministru Nacionalni program, na temelju prijedloga ravnatelja Vijeće raspisuje javni poziv, donosi godišnji plan provedbe Nacionalnog programa, Vijeće imenuje umjetničke savjetnike te donosi odluke o

utvrđivanju liste prioriteta i odluke o raspodjeli sredstava.

Što je s mandatom Hrvatskog audiovizualnog vijeća?

To je široko tijelo napravljeno po modelu u kojem predstavnici svih sastavnih dijelova delegiraju sami sebe. Do sada ni jedan nadzor nije postavio pitanje mandata tog vijeća, ali naš princip rada je da gdje god netko posumnja da se u sektoru kulture ne radi po zakonu, ja ću to ispitati. Tako će biti i u ovom slučaju.

Bili ste u Upravnom odboru HAVC-a godinu i pol. Zašto u tom periodu nije donesen višegodišnji Nacionalni program razvoja audiovizualne djelatnosti koji je obavezan?

Kao što sam prethodno spomenula, Audiovizualno vijeće predlaže ministru Nacionalni program, a donosi ga ministar kulture. Ravnatelj HAVC-a, a i Upravni odbor, u nizu dopisa upozoravali su Ministarstvo kulture kako je potrebno provesti konzultacije o opsegu i sadržaju Nacionalnog programa kako bi ga Audiovizualno vijeće moglo staviti na javnu raspravu i nakon toga poslati ministru na usvajanje. Nakon što sam stupila na dužnost, mi smo taj proces deblokirali, Nacrt Nacionalnog programa je na javnoj raspravi i Ministarstvo će ga, po okončanju javne rasprave, donijeti u skladu sa Zakonom propisanom procedurom.

Bivši ministar kulture Zlatko Hasanbegović u HAVC je poslao upravni nadzor, ali njihove primjedbe bile su bitno različite od najnovijih primjedbi državnih revizora. Tko je tu u pravu?

Neke se primjedbe preklapaju, neke ne. Opseg i fokus nadzora

različit je ovisno o tome provodi li se državna ili neovisna revizija, upravni ili proračunski nadzor. Upravni nadzor Ministarstva kulture utvrdio je određene nepravilnosti koje je HAVC dijelom ispravio i uvažio, a u jednom dijelu tražio je konzultacije s Ministarstvom kako bi se utvrdilo kako pristupiti rješavanju. Na žalost, a o tome sam više puta govorila, Ministarstvo kulture oglušilo se tijekom prošle godine na sve zahtjeve Upravnog odbora i ravnatelja za sastankom ili konzultacijama. Kao i u slučaju Nacionalnog programa, po stupanju na dužnost, pokrenula sam i postupak Izmjene i dopune Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama, koja je u međuvremenu usvojena na Vladi te su time i neusklađenosti vezano uz koeficijente u međuvremenu otklonjene. Ministarstvo je osnivač HAVC-a i stoga mora biti aktivno uključeno u rješavanje problema.

Ako na odluke državne revizije nema priziva, znači li to da se moraju ukinuti sve dosadašnje odluke nadležnih vijeća HAVC-a ako su nezakonite?

Državna revizija nije dovela u pitanje legalnost odluka o utvrđivanju listi prioriteta i odluke o raspodjeli sredstava niti pravo i obvezu Audiovizualnog vijeća i ravnatelja da u Zakonom propisanoj proceduri sklapaju ugovore.

Postoji li još uopće važno Povjerenstvo o poticajima za strane produkcije ili je i tu došlo do zastoja?

Povjerenstvo redovito radi, a interes za snimanje stranih produkcija u Hrvatskoj stalno raste.

“ Napadaju me da sam nekritički branila HAVC i posebno Hrvoja Hribara, što je posve netočno. Branila sam instituciju i tako ću se ponašati i dalje

“ Državna revizija nije dovela u pitanje legalnost HAVC-ovih odluka o utvrđivanju lista prioriteta ni o raspodjeli novca za filmove

ANTO MAGZAN/PKSELL

Ministrica Nina Obuljen Koržinek ne odustaje od tvrdnji da je HAVC suvremen i europski projekt koji jača hrvatsku audiovizualnu industriju, ali koji je teško uklopiti u zakonodavne okvire

I zbog toga je iznimno važno da se situacija u i oko HAVC-a smiri jer znamo da su strani investitori odluke donose, između ostalog, na temelju procjene sigurnosti – pravne i financijske. Kroz sustav potpora stranim produkcijama u četiri godine ostvareno je više od 390 milijuna kuna prometa i osigurana zarada državnom proračunu, proračunu lokalnih samouprava, djelatnicima audiovizualne industrije, ali je osigurana i nemjerljiva promocija turizma i međunarodnog ugleda Republike Hrvatske. Kada govorimo o uspjesima reforme hrvatskog audiovizualnog sektora, na umu imamo i ove učinke uz, naravno, učinke trostruko većeg proračuna za proizvodnju, dis-

tribuciju i promociju hrvatskog filma – svih forma i sadržaja.

Znate li koliki je nenaplaćeni dug televizija i drugih zakonskih obveznika prema HAVC-u? O tome nemam cjelovite podatke, trebali biste informacije zatražiti od HAVC-a.

Što će biti s filmskom proizvodnjom u ovoj godini?

Upravni odbor je u procesu imenovanja vršitelja dužnosti ravnatelja HAVC-a. Ministarstvo kulture će u suradnji sa svim tijelima HAVC-a osigurati da se ne dogodi zastoje u odobravanju sredstava te da se sve procedure usklade sa Zakonom, pravilnicima i preporukama Državne revizi-

HAVC u ovom trenutku ima čak tisuću aktivnih filmskih projekata koji su u različitim fazama završetka i ne možemo ih ostaviti u zrakopraznom prostoru

zije. Prošle godine hrvatski film osvojio je nagrade na najvećim svjetskim festivalima – sjetimo se samo uspjeha u Veneciji, Cannesu, Berlinu ili Montrealu. To su veliki uspjesi hrvatskog filma, ali i hrvatske kulture u cjelini i imamo odgovornost zadržati razinu potpore, stabilnosti i povjerenja da bi se hrvatska kinematografija nastavila uspješno razvijati.

Hoće li se nalazi državne revizije iskoristiti za zaustavljanje reforme audiovizualne djelatnosti i demontiranje modela koji postoji devet godina?

Neće sigurno. To je bio jedan vrlo suvremen i vrlo europski model koji nije bilo lako ni tada uklopiti u postojeći zakonodavni i insti-

tucionalni okvir. Nalaz revizije treba shvatiti kao smjernicu i u što kraćem roku otkloniti nepravilnosti. Mislim da moramo pristupiti i nekim izmjenama i dopunama zakona kako bi se procedure bolje uredile, uključujući i pitanje pravnog statusa HAVC-a. Dakle, je li bolje da je to javna ustanova, iz čega možda proizlazi dio sadašnjih problema, ili ga transformirati u nešto drugo što koriste i druge europske države, u fond ili agenciju. Sigurno je to da je taj model, o čemu govore svi u filmskoj zajednici, značajno pridonio razvoju hrvatskog filma i to ne smijemo zanemariti.

Nastavak na 6. stranici

Iznimno je važno da se situacija oko HAVC-a smiri jer strani investitori odluke donose na temelju procjene sigurnosti, pravne i financijske

Sustavom potpora stranim produkcijama u četiri godine ostvareno je 390 milijuna kuna prometa. Zaradili su država, lokalne zajednice, filmaši...

Koliko hrvatskom filmu smetaju višemjesečni komentari o korupciji, hobotnici, nepotizmu, kriminalu?

Vidjeli smo i čuli njihove reakcije. Naravno da je to vrlo nesretna situacija. Miče se fokus s njihovih rezultata i ciljeva ulaganja u audiovizualnu proizvodnju, a rasprava se stalno vraća na teme koje stvaraju vrlo negativnu percepciju u javnosti. Ja bih uvijek bila vrlo pažljiva kod kvalifikacija "kriminal", "korupcija" i "hobotnica", jer za to nisu kompetentni ni mediji, ni udruge, ni pojedinci, pa taman oni sjedili u Ministarstvu kulture ili nekom drugom Ministarstvu. Postoji niz svježe podnesenih prijave, postoje i prijave koje su podnesene prije pa su odbačene, ali i prijave otprije koje su riješene u korist HAVC-a ili osoba koje su ga zastupale. Vidimo da postoje neke evidentne nepravilnosti i nepoštivanja zakona koja su uglavnom vezana za pitanje procedure, a pitanje je li u pozadini toga bilo radnji koje imaju obilježja kaznenog djela ili, ne daj Bože, korupcije, o tome trebaju reći svoje USKOK i Državno odvjetništvo, a u konačnici sudovi.

Dio ljudi iz filmske zajednice misli da kriterij za dobivanje novca za novi film moraju biti prodane ulaznice?

Mislim da je svakom tko prati kulturu i umjetnost, a posebno kod brojčano malih naroda, jasno da to ne može biti kriterij. Naravno da je važno da hrvatski film bude prepoznat i gledan. On se ne gleda samo u kinima nego i na Hrvatskoj televiziji, ali mislim da je lijepo rekao Antonio Nuić da moramo biti svjesni da velik dio distributerske mreže u Hrvatskoj nije svojom prikazivačkom politikom usmjeren prema hrvatskom filmu.

Inicijativom Ministarstva kulture koju smo pokrenuli još dok sam prije tu radila, a poslije su to proveli HAVC i Ministarstvo kulture, digitalizirali smo više od pedeset malih kina po Republici Hrvatskoj i započeli s obnovom kinomreže s jasnim ciljem bolje distribucije hrvatskog filma. To je put kojim moramo ići.

Sada se najavljuje početak snimanja igranog filma Antuna Vrdoljaka o generalu Anti Gotovini. Hoće li to snimanje doći u pitanje jer HAVC prvo čeka izbor vršitelja dužnosti ravnatelja, a tek onda biranje ravnatelja?

Na žalost, bila sam u Ministarstvu kulture u trenutku kada je naglo umro prvi ravnatelj HAVC-a, gospodin Albert Kapo-

Prethodnik i nasljednica večer uoči objavljivanja negativnog izvješća državnih revizora o HAVC-u proveli su u Dubrovniku na festi sv. Vlaha, na večeri od Kandelore

Hoće li doći u pitanje i snimanje Vrdoljakova filma o generalu Gotovini? Sve službe Ministarstva kulture uključit će se kako situacija s HAVC-om ne bi ugrozila proizvodnju filmova koja je u tijeku

vić, pa sam bila u Ministarstvu kada nam je ravnatelj koji je bio izabran odlučio odstupiti. I svaki put se Ministarstvo maksimalno angažiralo da kroz sve svoje službe pomogne vršitelju ili vršiteljicama dužnosti da se ne dogodi zastoj u proizvodnji. Sada smo obavili niz sastanaka, a jučer je održan i sastanak s Upravnim odborom i dijelom zaposlenika HAVC-a. Sve službe Ministarstva će se uključiti kako ova situacija ne bi ugrozila proizvodnju filmova koja je u tijeku. Otvoreni su i neki novi natječaji, a moramo se brinuti i o radu Povjerenstva za filmske poticaje

stranim produkcijama. Sve naše službe će pomoći stručnim službama HAVC-a za koje se zna da su brojčano nedostatne za tako velik posao.

HAVC je proizvod kulturne politike Hrvatske demokratske zajednice. Postoje li sada dvije kulturne politike u HDZ-u jer neki istaknuti članovi HDZ-a ali i saborski zastupnici imaju velike rezerve prema ovakvom modelu HAVC-a?

I Vlada i stranka imaju jedinstvenu kulturnu politiku. Ako se sjećate, kada je premijer Plenković objavio imena budućih mi-

nistara, jedno od pitanja na toj konferenciji za tisak bilo je što će biti s HAVC-om. On je i tada jasno odgovorio da očekuje da se nepravilnosti, ako ih ima, isprave. Svjesni smo da smo izgradili europski model potpore i razvoja filma usklađen s najboljim praksama, ali vidimo isto tako da taj model moramo unapređivati. Istovremeno, reforma je u relativnom kratkom vremenu donijela hrvatskom filmu i hrvatskoj kulturi, a onda i hrvatskoj državi velike uspjehe.

Ne smijemo nikada model i cijelu reformu dati zasjeniti pojedinačnim problemima i nepravilnosti-

ma. Ovih dana me često napadaju da sam nekritički branila HAVC i posebno njegova ravnatelja Hrvoja Hribara, što je potpuno netočno. Ja sam branila instituciju i tako ću se ponašati i dalje. Pristala sam ući u Upravni odbor HAVC-a u trenutku kada su se pojavili problemi oko članice Upravnog odbora koja je bila predstavnica Udruge producenata i koja je bila u potencijalnom sukobu interesa. Tada se tražilo nekoga tko poznaje sustav, ali nije nikada snimio niti će ikada snimiti film. I tada sam bila vođena interesom da pokušam pomoći modelu za koji mislim da je dobar.